

RIJKDOM.

„M'n oogen, die hebben 't royaal,” laat Cremer een boerenjongen zeggen in een aardig versje. En gelijk heeft hij, die jongen. De oogen kunnen 't zoo royaal hebben, als ze maar weten zich te openen en rond te kijken.

Er is zooveel schoons te zien, en kijken kost niets, althans meestal. Te zien op elk gebied.

Wilt ge u verlustigen in mooie gebouwen, in sierlijke straten en interessante grachten, onze Hollandsche steden geven ze u te kust en te keur, als ge ze maar weet te vinden.

Hebt ge oog voor schilderkunst, ons prachtig Rijksmuseum en onze velerlei musea in andere steden geven u de kunstproducten van groote en kleinere meesters uit den ouden en den nieuwen tijd.

En als ge nu misschien klaagt, dat zulke dingen door den afstand voor u moeilijk bereikbaar zijn, dan wil ik u troosten, en u vertellen, dat daar bij u, vlak bij uw stad en uw dorp, een overvloed van schoon is, een rijkdom, die u toebehoort.

„De hemel is des Heeren, maar de aarde heeft Hij den menschenkinderen gegeven.”

In gemeenschappelijk bezit.

Neen, meen niet, dat ik spreken wil over landnationalisatie en dergelijke toekomstdroom; voorwaar, mijn hoofd staat niet naar sociale of politieke beschouwingen, waar mijn oogen zich vermeien en mijn hart zich verlustigt in den rijkdom, dien God aan den mensch gegeven heeft. Zonder dat we spreken over grondbezit of dergelijke, is er toch zoo veel, dat gemeenschappelijk eigendom is.

Zie eens op naar den hemel. Heden is het een dag van bonte luchten: hier een plek blauw, daar een zwarte wolkkluit, ginds een witte streep, nu en dan een regenboog, als het water op eens neerplast, dat het schaterend en de zon lacht daar tegen in, terwijl ze naar beneden haar stralenbundels zendt tusschen wolkenogaten door, dat het schijnt of de zon op die stralen rust. Stutten onder de zon, zegt de Drentsche boer. Gisteravond had je dezelfde lucht bij maneschijn, en toen tooiden de maan de wolkenranden zoo sierlijk in bleek goud, dat inderdaad ook de meest verwendende oogen het nog royaal moesten hebben.

En morgen, overmorgen ziet ge naar denzelfden hemel, en hij is hoog en blauw en wijd, diep blauw rondom de zon, bleeker naar de kimmens, waar het waas hangt van de dampen. En op een anderen dag hebt ge die fraaie schakeering van bleekblauwe lucht en witblauwe wolken, die de tinten hebben aangegeven van Delftsch porselein. Ik vraag u: is dat geen gemeenschappelijk bezit, en kost het u meer dan een enkelen oogopslag?

Of zie rond. Uw landstreek moge officieel niet in Mooi-Nederland zijn opgenomen, ik weet stellig, dat er iets schoons bij u te ontdekken valt. Neem de wijde weiden van malsch groen met bonte koeien in rustig grazen of kalm nederliggen; neem de wuivende korenvelden en de groene akkers, met de grijze wilgen of de bronzen elzen op den rand; neem de boomenrijen langs de wegen, waar de schaduwen den grond bont maken, en de naderende rijtuigen of fietsen een glans van vroolijkheid verleen.

Sta stil bij één zoo'n boom, en geniet van zijn breede kruin, van zijn takkenwarreling, van zijn sierlijk blad, van zijn gladden of gegroefden stam, van zijn bloesems in de lente en zijn vruchten in het najaar. Is alles niet even schoon en rijk, en zoudt ge u arm voelen, waar zooveel schats uw eigen is?

Of wandel langs het korenveld en tel de halmen, als gij ze tellen kunt. Bewonder de bloeiende aren met hun dertel uithangende meeldraadjes, of zie de korrels met hun

spitse kafaalden rijpen in de aar. En zie, hoe de schoonheid haar triomfen viert, waar ze tusschen de groene halmen de witte kamilles en de roode klapprozen werpt en de donkerblauwe korenbloemen. Wat wenscht ge meer tot bekoring van uw oog en tot verlustiging van uw gemoed? En is het niet uw eigendom, waarvan ge genieten moogt, evenzeer als de eigenaar? Zegt ge, dat ge van de vrucht afblijven moet? Dat moet de eigenaar ook tot den dag van den oogst, en als die oogst is binnengehaald, krijgt ge er ook uw deel van, voor den vlijtigen arbeid, dien gij op uw terrein hebt verricht. Waarin staat ge dan bij hem ten achter?

En dan, ga het bosch in, de wildernis, zoo het mogelijk is. Zoover is de afstand niet, in onzen tijd van snelverkeer, al is het slechts per rijwiel, of ge kunt zoo nu en dan eens de eenzame wildernis bereiken. Ge kunt dan genieten van den nauwelijks gebaarden weg, die zich kronkelt tusschen struiken en boomen. Ge kunt opzien tegen de reuzen, die de eeuwen torsen op hun kruin en daar nog staan in ongebroken kracht; gij kunt uw blikken boren in het dichte kreupelhout, waaruit de toekomstige woudvorsten zullen opschieten, als de tegenwoordige tot hun vaderen verzameld zullen zijn. Ge kunt luisteren naar de vogels, die bij vallenden avond het lied der ruste zingen, voor u alleen, en voor dien anderen eenzame, honderden vogels voor een enkelen mensch. Ge kunt het woudbeekje hooren kabbelen over de steenen, en het heldere water zien rimpelen en zien bruisen, waar de helling wat steiler is. Ge kunt hier en daar staren in de verte over het golvende landschap, dat onder den kleurigen Westerhemel in teedere tinten glimlacht van blijdschap.

Ge kunt op een anderen dag den storm hooren zingen in machtige tonen door de kruinen der boomen, die buigen en wiegelen en toch het hoofd weer opheffen, kracht tegen kracht. Ge kunt den regen zien druppelen en huppelen van blad op blad, en plassen vormen op den weg en spatteren van vreugde in die plassen, dat ze lachen.

Ge kunt — maar ge gaat verder, want ge hebt al veel dingen gezien, die ik niet zag, en uw oogen hebben me genoten van den gemeenschappelijken rijkdom.

Ik heb me gewend, al die dingen de mijne te noemen. Ik ontdek een laantje aan een vaartje, waar een paar knotwilgen over de sloot hangen en een paar koeien weiden in het groen; ik noem dat mijn laantje. Ik wandel langs een boschrand van een buitenplaats, waar een brune beuk en een lichte plataan en een grijze popel afwisseling geven aan het iepenloof, en ik noem dat mijn boschrand. Ik weet een brug, waar ik aan beide zijden een mooi uitzicht heb over en langs de vaart, en ik noem dat mijn brug. Ik heb mijn eigendommen liggen ver in den omtrek, waar ik gewandeld heb, en rondom in het land, waar ik gereisd heb. Maar het zijn uw eigendommen ook, en die van uw vriend tevens. Ben ik dan niet rijk? Is dat gemeenschappelijk bezit van de schoonheid der aarde niet veel meer waard dan wat de zoogenaamd rijke bewaart in zijn zorgelijke brandkast?

En toch is er nog hooger bezit, óók een gemeenschappelijk bezit. Van den Christen staat geschreven: „Alles is uwe, hetzij Paulus, hetzij Apollus, hetzij Kefas, hetzij de wereld, hetzij leven, hetzij dood, hetzij tegenwoordige, hetzij toekomstige dingen, zij zijn allen uwe.”

Vraag nu toch eens, wat daar niet wordt opgenoemd. En dat alles is uwe, uw persoonlijk eigendom, gelijk het tevens het gemeenschappelijk eigendom is van die allen van wie de volgende regel geldt: „Gij zijt van Christus.”

Dan vraag ik toch: Is het niet een overweldigende rijkdom, een Christen te zijn?

A. L.

